

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Fjällmossen i Nyköpings kommun.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

- Reservatets benämning:** Fjällmossen
- Objektnummer:** 04-02-077
- Kommun:** Nyköping
- Registerområde:** Kila
- Lägesbeskrivning:** 6 km sydväst om Ålberga, c:a 40 km väster om Nyköping, topografiska kartan 096 2 , ekonomiska kartorna 096 17, 096 18, 096 28
- Gräns:** Reservatets gräns är markerad med heldragen linje på bifogad karta, bilaga 1
- Fastigheter:** Jönåkers Häradssällmanning S:1, Stavsjö 2:1
- Markägare:** Jönåkers Häradssällmanning och MoDo Skog AB
- Area:** 312 ha
- Därav landarea:** 308,8 ha
- Naturtyper:** Skogsmark 86 ha
Myr 222,8 ha
Sjö 3,2 ha
- Naturvårdsförvaltare:** Länsstyrelsen i Södermanlands län

1999-03-26

BESKRIVNING AV RESERVATET

Fjällmossen är ett av Mellansveriges största myrkomplex. Totalt upptar våtmarken c:a 480 ha, varav nära hälften faller inom Södermanlands län. Myrens södra del ligger i Östergötlands län.

Fjällmossen ligger på en vattendelare. Myrens västra del har sitt utlopp dels via Lövsjöns utlopp mot norr ner mot Stavsjö och dels via Ramunds bäck direkt ner i Kilaån, medan de östra partierna avvattnas söderrut mot Bråviken

Större delen av Fjällmossen består av näringsfattiga torvjordar med fattigkärrvegetation. Mossepartier finns främst i myrens västliga och sydöstra delar. Dessutom finns smärre avsnitt med mossevegetation spridda utmed mytkanterna samt på den centrala platån. Uddar och holmar i myren är vanligen bevuxna med hållmarkstallskog.

Den areella utbredningen av reservatsområdet fördelad på de naturtyper som ingår i EG:s habitatdirektiv är följande: Öppen svagt välvd mosse, fattiga och intermediära kärr och gungflyn 146 ha (47 %), skogbevuxen myr 73 ha (23 %) och västlig taiga 43 ha (14 %)

Floran innehåller en del växtgeografiskt intressanta inslag. De ovanligt rika förekomsterna av tuvsäv - en i landet västlig och nordlig art - kan nämnas vid sidan av bestånden av dvärgbjörk och två utpräglade västliga vitmossearter - drågvitmossa och snärjvitmossa.

Fjällmossen har ett stort värde ur fågelsynpunkt. Stora orrspel äger rum på öppna delar och i omgivningarna finns flera tjäderspel. Under flyttningen rastar regelbundet stora mängder tranor, av vilka några par häckar i området. Fiskgjuse, ugglor och andra rovfåglar uppträder regelbundet under häckningstid. Bland myrens karaktärsarter märks framförallt storspov, tofsvipa, ängspiplärka och sånglärka.

De arter som förekommer inom reservatet och är listade i annexen till EG:s fågeldirektiv eller habitatdirektiv är trana, orre, tjäder, fiskgjuse, järpe, pärluggla och spillkråka.

Som insektslokal är Fjällmossen intressant som sydlig utpostlokal för ett flertal dagfjärilarter.

Den välfrekventerade vandringsleden Sörmlandsleden passerar Fjällmossen

ÄRENDETS BEREDNING

De mycket höga naturvärdena på Fjällmossen har varit kända under flera årtionden. Länsstyrelsen har vid flera tillfällen under senaste 20 åren, tillsammans med länsstyrelsen i Östergötland, försökt finna en lösning för att skydda Fjällmossen med omgivande skogsmark.

Under hösten 1997 återupptogs kontakterna med de båda markägarna inom Södermanlands län efter att en markägaruppgörelse kunnat träffas för östgötadelen av mossen. En värdering upprättades och efter principöverenskommelse att ett redovisat

1999-03-26

område skulle kunna avsättas som naturreservat pågår förhandlingar om förvärv eller ersättning för berörd mark. Förhandlingarna har till dags dato inte kommit till en uppgörelse. Att länsstyrelsen redan nu föreslår att reservatet bildas motiveras dels av ambitionen att noggrant redovisa de aktuella inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden så att förhandlingarna kan föras från en tydlig grund. Det andra motivet är att för att Naturvårdsverket skall komma i åtnjutande av EU:s Life-fondmedel måste ett reservatsbeslut finnas före 1 april 1999. Länsstyrelsen har därför upprättat ett förslag till beslut om naturreservat. Förslaget har sänts på remiss till Naturvårdsverket, Nyköpings kommun, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Skogsvårdsstyrelsen, markägarna samt vissa ideella föreningar.

Fjällmossen ingår som ett område i ett av EU:s Life-fond projekt. Life-fonden kommer ekonomiskt att bidra till skyddet av Fjällmossen med 50 % av säkerställandekostnaden.

I samband med att Fjällmossen fördes upp som Natura 2000- objekt skedde samråd och förankring med såväl Banverket som Vägverket.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 och 4 kap i Miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av naturreservatet Fjällmossen är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att åtgärderna går att förena med gällande kommunal översiktsplan.

GRUND FÖR BESLUTET

Fjällmossen utgör en utomordentligt värdefull och skyddsvärd naturmiljö med få motsvarigheter i länet. Området utgörs av ett stort och relativt orört myrkomplex som domineras av ovanligt stora, orörda topogena kärr. Även mosaikblandmyr, svagt välvda mossar, en större göl och gungflyn ingår i komplexet. I den omgivande skogsmarken på uddar och holmar återfinns gammelskogsbestånd med bl.a. arter som vittnar om lång kontinuitet.

Fjällmossen är riksintresse för naturvården enligt § 3 kap i miljöbalken.. Den ingår även i Naturvårdsverkets myrskyddsplan för landet. Området ingår också som förslag från Sverige till det ekologiska nätverket Natura 2000 inom den Europeiska Unionen.

Det samlade myrområdet Fjällmossen delas av länsgränsen mot Östergötland. Motsvarande reservatsbildning kommer att genomföras av länsstyrelsen i Östergötlands län

Området bör särskilt skyddas på grund av dess biologiska värden och betydelse för kännetecknet om landets natur.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap 4§ miljöbalken förklarar länsstyrelsen det område som markerats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

1999-03-26

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5 - 7 §§ samt 30 § miljöbalken och 3§ förordningen om områdeskydd enligt miljöbalken att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet

ÄNDAMÅLET MED NATURRESERVATET

Syftet med naturreservatet Fjällmossen är att bevara ett stort, orört myrområde med omgivande skogsmark med tillhörande växt- och djurliv. Naturreservatet skall under stort hänsyntagande till flora och fauna vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet och för vetenskaplig forskning.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheten inom reservatet.

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. bedriva täkt, dika, spränga, borra, utfylla eller utföra annan mekanisk bearbetning
2. uppföra byggnad, brygga eller annan anläggning
3. anlägga väg eller uppställningsplats för fordon
4. anordna upplag annat än tillfälligt i samband med naturvårdsröjningar
5. ändra floran eller faunans sammansättning genom införandet av för området nya arter
6. gräva upp växter
7. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel till mark och vatten
8. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel
9. tillföra kalk eller andra näringsämnen
10. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd utan tillstånd av länsstyrelsen och med annat syfte än att höja de biologiska/ekologiska värdena
11. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle
12. bedriva jakt på fågel
13. uppföra mast, vindkraftverk, luft- eller markledning
14. upplåta mark för orientering eller annan idrottstävling
15. anordna motor- eller skyttebana för övning eller tävling

Föreskrifterna ovan skall inte utgöra hinder mot åtgärder som utföres av naturvårdsförvaltaren i enlighet med fastställd skötselplan eller i övrigt anges som planerad åtgärd.

B Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar utföres och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

1999-03-26

1. utmärkning av reservatet
2. skötsel i enlighet med fastställd skötselplan
3. iordningställning av anordningar för friluftslivet som anges i fastställd skötselplan

C Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. köra eller parkera motordrivna fordon
2. tälta eller ställa upp husvagn
3. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur
4. bryta kvistar, fälla, eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar
5. plocka växter eller växtdelar med undantag för bär och matsvamp
6. på ett störande sätt utnyttja radio, bandspelare, musikinstrument eller dylikt
7. störa djurlivet genom att t.ex. klättra i boträd eller fånga eller insamla ryggradslösa djur på ett sådant sätt att deras biotoper eller reproduktionsmiljöer skadas eller förstörs
8. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka, eller måla
9. göra upp eld

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

10. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet
11. bedriva försäljning eller annan verksamhet i kommersiellt syfte

D Föreskrifter enligt 3 § förordningen om områdeskydd enligt miljöbalken rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen m.m. som framgår av bifogade skötselplan
2. Naturvårdsförvaltaren skall vara länsstyrelsen i Södermanlands län

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 4

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. Därvid har närvarit landshövding Bo Holmberg, ordförande samt ledamöterna Alf Egnerfors, Birgitta Nilsson, Nina Jarlbäck, Viking Jonsson, Marita Bengtsson, Tommy Hamberg, Sten E Karlsson, Marianne Normell, Christina Andersson, Kia Hjelte och Iha Frykman.

1999-03-26

Bo Holmberg

Staffan Karlsson

Bilagor

1. Beslutskarta 1:25 000
- 1A. Beslutskarta utdrag skogskarta - endast till markägarna och Naturvårdsverket
2. Översiktskarta 1:50 000
3. Skötselplan
4. Besvärhänvisning

Sändlista

Jönåkers Häradsallmänning
MoDo Skog AB
Naturvårdsverket
Vägverket
Banverket
Lantmäterimyndigheten
Skogsvårdsstyrelsen
Nyköpings kommun
Naturskyddsföreningens länsförbund
Naturskyddsföreningen Södra Sörmland
Föreningen Södermanlands Ornitologer
Föreningen Södermanlands Entomologer
Friluftsförbundet
Föreningen Sörmlandsleden
Orienteringsklubben Hällen
Orienteringsklubben Kolmården